

*Η Δρακόλιμνη της Τύμφης με τον Πλόσκο και την Αστράκα,
όπως την αποτύπωσε ο φακός της Μαρίας Καϊμάκη.*

Δρακόλιμνη Τύμφης: η απόλυτη γοητεία

Κείμενο: Θεόφιλος Μπασγιουράκης

Φωτογραφίες: Άννα Καλαϊτζή, Μαρία Καϊμάκη

Η **Αθηνά** καταβάλλει φιλότιμες προσπάθειες να το συγκρατήσει στην παλάμη της. Ωστόσο, το μικρό πλασματάκι τής ξεφεύγει διαρκώς. Με μήκος που δεν ξεπερνάει τους 7 πόντους και με κορμάκι λεπτεπίλεπτο και ευέλικτο, το χαριτωμένο αμφίβιο αρνείται πεισματικά ν' ακινητοποιηθεί. Τα τέσσερα ευκίνητα ποδαράκια του το ωθούν συνεχώς στα άκρα της μικρής παλάμης της Αθηνάς. Πασχίζει να ξεφύγει από το αφιλόξενο περιβάλλον του ανθρώπινου χεριού, να ξαναγυρίσει σε γνώριμα λημέρια: στο υγρό χορτάρι, στο ψυχρό νερό. Εκεί όπου οι εκατοντάδες συντοπίτες του, οι **Αθιπικοί Τρίτωνες**, κολυπούν με τους ελιγμούς και την ταχύτητα γοργοκίνητων ψαριών. Βρισκόμαστε, εδώ και λίγα λεπτά, στην **Δρακόλημνη της Τύμφης** ή αλλιώς της **Γκαμήλας**, σε υψόμετρο **2.050** μέτρων. Η πολύχρονη επιθυμία μας έχει επιτέλους εκπληρωθεί. Δεν ήταν, ωστόσο, μια απλή και ξεκούραστη πεζοπορική διαδρομή.

Η Μαγεία των «Πέτρινων Πύργων»

Στροφές Πάπιγκου. Απότομες, αλλεπάλληλες, ατελείωτες. Οι διαστημότερες φουρκέτες της Ελλάδας. Σ' ένα από τα πιο εμβληματικά τοπία του παγκόσμιου θαυμασμού. Ένα τοπίο, όπου είναι άγνωστη η έννοια του κορεσμού, συναισθηματικού ή οπτικού.

Πού οφείλεται όμως αυτό το σπάνιο πρόνομο του τόπου; Μα, φυσικά, στους Πέτρινους Πύργους, στους θεόρατους βράχους από συμπαγή ασβεστόλιθο. Που ξεκινάνε αρχικά από τα ύψη της **Αστράκας**, στα

2.436 μέτρα. Σταδιακά χαμηλώνουν και ορθώνονται σαν προστατευτικοί προμαχώνες πάνω από το Μικρό και Μεγάλο Πάπιγκο. Είναι οι φημισμένοι **Πύργοι του Πάπιγκου**, από τα πιο πολυφωτογραφημένα τοπία της ορεινής Ελλάδας.

Μετά το Πάπιγκο οι Πέτρινοι Πύργοι κατευθύνονται ανατολικότερα. Εκεί, με πελώριο πάντα όγκο και δυσθεώρητο ύψος, σχηματίζουν τις φοβερές ορθοπλαγιές της **Γκουβοσίτσας**. Ακριβώς από κάτω αναβλύζουν οι πηγές του θρυλικού **Βοϊδομάτη**. Του πιο ψυχρού, κρυστάλλινου και αμόλυντου ποταμού της Ελλάδας και, πιθανότατα, της Ευρώπης.

Οι φουρκέτες, ωστόσο, κάποτε φτάνουν στο τέλος τους. Ημερεύει ο δρόμος, χαλαρώνουν επιβάτες και οδηγοί, φεύγει από πάνω τους το άγχος των στροφών, το δέος των γκρεμών. Μια νέα εικόνα, ειδυλλιακή και φιλική, αποκαλύπτεται στις αντικρινές, ήπιες πλαγιές: σπίτια πανέμορφα, παραδοσιακά,

ακά, χτισμένα όλα με την γκρίζα σχιστόπετρα του τόπου. Είναι τα σπίτια του **Μεγάλου** και **Μικρού Πάπιγκου**, από τους πιο επιθυμητούς ορεινούς προορισμούς.

«Μικρό Πάπιγκο 1700»

Διασχίζουμε την πλατεία του Μεγάλου Πάπιγκου, με την εκκλησία του **Αγίου Βλασίου** και το εξαγωνικό της καμπαναριό. Ελάχιστα λεπτά μετά φτάνουμε στην πλατεία του Μικρού Πάπιγκου, μπροστά στον ναό των **Παμμεγίστων Ταξιαρχών**. Εδώ, τερματίζει η πρακτική αξία των

Στην πλατειούλα των Παμμεγίστων Ταξιαρχών ο ρόλος του αυτοκινήτου τερματίζει. Στα στενά και στα καλντερίμια του Μικρού Πάπιγκου μοναδικός τρόπος μετακίνησης είναι ο πατροπαράδοτος, με τα πόδια.

αυτοκινήτων. Στα παραδοσιακά καλντερίμια πρωταγωνιστές είναι τα πόδια, όπως στις παλιότερες εποχές. Ένα μόνον μικρό όχημα χωράει στα στενορρύμια: η χαρακτηριστική τετράτροχη «γουρούνα», που κατηφορίζει από το κατάλυμά μας για να παραλάβει τις αποσκευές. Είναι μια υπηρεσία πολύ χρήσιμη αφού το ξενοδοχείο μας, το «**Μικρό Πάπιγκο 1700**», είναι σκαρφαλωμένο στο υψηλότερο σημείο, στο ανατολικό άκρο του χωριού. Χτισμένο όπως είναι σε αλλεπάλληλα επίπεδα στην επικλινή πλαγιά, χαρίζει μια ανεμπόδιση θέα σ' όλους τους χώρους του συγκροτήματος: στην reception και στο καθιστικό, στις αίθουσες πρωινού και εστίασης, στα δωμάτια, στις βεράντες και στις σουίτες. Ένας σχεδόν μόνιμος άνεμος μετριάζει την μεσημεριάτικη ζέση του Ιούλη.

- *Εδώ ήταν η τοποθεσία «Αλώνια», εξηγεί ο οικοδεσπότης μας, ο **Δημήτρης Εξάρχου**. Η επιλογή της δεν ήταν τυχαία, ήταν*

ιδανική για να εγκαταστήσουν τα αλώνια τους οι παλιοί Παπιγκιώτες.

Από τις παλιές οικογένειες του Πάπιγκου η οικογένεια Εξάρχου, μάς υποδέχεται με μεγάλη εγκαρδιότητα, μάς κάνει να αισθανόμαστε σαν φίλοι από παλιά. Το έξοχα αναπασμένο σπίτι στο χαμηλότερο σημείο του ξενοδοχείου χρονολογείται από το **1700**. Σ' αυτό το παμπάλαιο σπίτι οφείλει την ονομασία της η μονάδα. Είν' ένα συγκρότημα φτιαγμένο με πολλή γνώση και μεράκι, που διατηρεί απόλυτα την φυσιογνωμία της παραδοσιακής ζαγορίσιας αρχιτεκτονικής με την ντόπια πέτρα και το ξύλο, τις σιδεριές στα μικρά παράθυρα, τις σκούρες σχιστόπλακες στη σκεπή.

Αν, ωστόσο, η εξωτερική όψη θυμίζει έντονα παρελθόν, το εσωτερικό στα δωμάτια και στις σουίτες είναι εξοπλισμένο με όλες τις σύγχρονες ανέσεις και με υλικά κορυφαίας ποιότητας, που φέρουν την

"Μικρό Πάπιγκο 1700". Ένα κατάλυμα υψηλού επιπέδου, σε άμεση γειτνίαση με τους περίφημους "Πέτρινους Πύργους" του Πάπιγκου. Πραγματικό ησυχαστήριο αλλά και ιδανικό ορμητήριο για αναρίθμητες συναρπαστικές περιηγήσεις στην εκπληκτική επικράτεια του Ζαγοριού.

σφραγίδα της COCO-MAT. Εξίσου προηγμένη είναι η τεχνολογία που έχει χρησιμοποιηθεί στην κατασκευή του SPA, με SAUNA που συμβάλλει στην εξοικονόμηση ενέργειας ως και 50% και με προϊόντα φροντίδας αποκλειστικά οργανικά. Είναι ένας χώρος απόλυτης χαλάρωσης σ' ένα περιβάλλον πραγματικά μοναδικό.

Οι βραδινές ώρες στην βεράντα εστίασης του «1700» είναι μαγικές. Ψηλά ο ένας στρος ουρανός και ολόγυρα ο σκοτεινός ορίζοντας, με μικρές διάσπαρτες συστάδες φωτεινές. Είναι τα φωτάκια του Μικρού και Μεγάλου Πάπιγκου, του **Βίκου** και της **Αρίστης** και κάποιων μακρινών απροσδιόριστων χωριών. Φυσάει ασταμάτητα ένα υπέροχο βοριαδάκι. Εδώ, στο υψόμετρο των 1000 σχεδόν μέτρων, είναι άγνωστο το καυτό καλοκαίρι του κάμπου.

Απολαμβάνουμε ως αργά τις εξαισίες

αυτές συνθήκες, που τις ομορφαίνουν ακόμη περισσότερο οι γευστικές δημιουργίες της κυρίας **Ανθής**.

Προς το Διάσελο της Αστράκας

Το πνεύμα μας, αποβραδís, ήταν απόλυτα πρόθυμο να ξυπνήσουμε απ' τα χαράματα και να βγούμε στις ανηφόρες, πριν ψηλώσει ο ήλιος. Η σάρκα μας, ωστόσο, αποδείχθηκε ασθενής (1). Έτσι, και κατά σπάνια παράβαση των πεζοπορικών μας συνηθειών, δεν καταφέρνουμε να ξεκινήσουμε πριν από τις **9:30'**. Ο ήλιος είναι ήδη ψηλά, η ζέστη όμως εξακολουθεί να είναι υποφερτή.

Η αφετηρία του μονοπατιού με την σχετική ενημερωτική πινακίδα, είναι σε κεντρικό σημείο του χωριού. Συναντάμε

1. Η γνωστή ρήση του Ματθαίου: "το μεν πνεύμα πρόθυμον, η δε σαρξ ασθενής"

το μονοπάτι 20 μόλις μέτρα δεξιά της εισόδου του ξενοδοχείου μας. Το υψόμετρο της αναχώρησης είναι **980** μέτρα.

- Δεν θα νιώσετε καθόλου μοναξιά στη διάρκεια της πορείας σας, λέει ο γιος του Δημήτρη Εξάρχου, ο **Χάρης**. Κάθε λίγο θα σας προσπερνάνε οι δρομείς του ZAGORI MOUNTAIN RUNNING, τον ορεινού αγώνα των **50 χιλιομέτρων**, που έχει ξεκινήσει σήμερα το πρωί από το γεφύρι του **Καπετάν Αρκούδα** και θα καταλήξει στην πλατεία του **Καπέσοβου**.

Η διαδρομή ξεκινάει σε χωμάτινο δασικό δρόμο με κλίσεις ανεπαίσθητες. Ένα θαλερό δρυοδάσος κυριαρχεί στις πλαγιές. Ενδιάμεσα παρεμβάλλονται πουρνάρια, σφενδάμια και κέδρα. Δεν λείπουν οι φουντουκίες, φλαμουριές και κορομπλιές. Ένα σχεδόν 10λεπτο μετά ακούγονται ψαλμωδίες από το ξωκκλήσι του **Αγίου Παντελεήμονα**, που έχει σήμερα τη γιορτή του.

Το εκκλησάκι στεγάζεται πάνω από την καμαροσκέπαστη πηγή **Αβραγόνιο**,

με δύο πελεκητές γούρνες, απ' όπου ρέει υπέροχο νερό. Ο **Ι. Παπαϊωάννου** αναφέρει χαρακτηριστικά στο βιβλίο του για το Πάπιγκο (2): «*Η βρύση φημίζεται για το εξαιρετικό της νερό, εξ ου και το τραγούδι:*

*Στο Πάπιγκο, στο Μαχαλά
Είναι μια κρύα βρύση,
ποιος έχει ντέρτι στη καρδιά,
να πάει να πει να σβήσει.
Αυτή τη βρύση την καλή,
την λένε Αβραγόνια,
Εκεί λαλούνε τα πουλιά,
εκεί λαλούν τ' αηδόνια».*

Και συμπληρώνει ο Ι. Παπαϊωάννου: «*Το δωμάτιο πάνω από το θολωτό υπόστεγο της βρύσης είχε από πολλά χρόνια καταστραφεί. Το 1982 με έξοδα του Χρήστου Κοντογιώργου, ξανάγινε πολύ ωραιότερο».*

Αρκετός κόσμος παρακολουθεί τη λειτουργία μέσα στο εκκλησάκι ή στη σκιά του αιωνόβιου πλάτανου. Για πρώτη φορά μας προσπερνούν μερικοί δρομείς. Κάποιοι κάνουν βιαστικά το σταυρό τους και συνεχίζουν.

Καμαροσκέπαστη πηγή Αβραγόνιας και ξωκκλήσι Αγίου Παντελεήμονα, τη μέρα της γιορτής του.

2. "ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ, ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ", ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ, σελ. 27-28

Η ανάβαση σε πλήρη εξέλιξη. Κάθε λίγο μάς προσπερνούν οι αθλητές που συμμετέχουν στον ορεινό αγώνα των 50 χλμ. "Zagori Mountain Running".

- Πότε ξεκινήσατε; τους ρωτάμε.
- Στις εφτάμισι το πρωί, μας απαντάνε. Κοιτάζω έκπληκτος την Άννα.
- Δεν είναι δυνατόν να διέσχισαν τη Χαράδρα του Βίκου και στη συνέχεια να ανηφόρισαν ως το Μικρό Πάπιγκο σε δύο μόλις ώρες (3).

9:50'. Ο δασικός δρόμος τελειώνει,

αρχίζουν οι ανηφορίες του μονοπατιού. Μια πινακίδα μάς πληροφορεί ότι μέχρι το καταφύγιο υπολείπονται **2** ώρες και **50'**. Το μονοπάτι εξελίσσεται ελικοειδές, με έδαφος κατάσπαρτο από μικρό χαλικάκι, που δεν μας δημιουργεί κανένα πρόβλημα, τουλάχιστον στην ανάβαση (4).

3. Αγνοούσα, βέβαια, εκείνη τη στιγμή, ότι υπήρχαν μερικοί δρομείς, που είχαν σημειώσει χρόνους συγκλονιστικότερους από τον χρόνο των δύο ωρών μέχρι εδώ.

Στάση μερικών δευτερολέπτων για λίγο δροσερό νερό. Η ύπαρξη τεσσάρων πηγών ως το Καταφύγιο είναι εξαιρετικά σημαντική για τον πεζοπόρο, ένα πλεονέκτημα που σπάνια συναντάει κανείς σε ελληνική ορειβατική διαδρομή.

Να όμως που το πρόβλημα προέρχεται από εκεί που δεν το περιμέναμε: από τους δρομείς του αγώνα, που κάθε λίγο εμφανίζονται πίσω μας και θέλουν να προσπεράσουν. Στενό όπως είναι το μονοπάτι, μας υποχρεώνει να βγαίνουμε έξω απ' αυτό και να δημιουργούμε χώρο για να περνούν οι δρομείς. Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται με μια τέτοια συχνότητα,

ώστε είναι αδύνατον να βαδίσουμε πάνω από δυο-τρία λεπτά, χωρίς να σταματήσουμε για να περάσει κάποιος αθλητής. Οι παρενέργειες αυτής της πραγματικότητας είναι άμεσα ορατές. Εκτός από την επιβράδυνση της πορείας μας (που μας φέρνει πιο κοντά στο ζεστό μεσημέρι) ανακόπτεται συνεχώς και η σταθερότητα του ρυθμού μας.

4. Η κατάβαση όμως, όπως αναμενόταν, έμελλε να είναι πολύ διαφορετική.

ΔΡΑΚΟΛΙΜΝΗ ΤΥΜΦΗΣ: Η ΑΠΟΛΥΤΗ ΓΟΗΤΕΙΑ

Στην αρχή εκνευριζόμαστε. Προσδοκούσαμε μια ήρεμη, μοναχική πορεία ως το καταφύγιο κι όχι έναν τέτοιο ενοχλητικό συνωστισμό. Πολύ γρήγορα, ωστόσο, προσαρμοζόμαστε στις συνθήκες. Αρχίζουμε μάλιστα να βλέπουμε με μεγάλη συμπάθεια την υπεράνθρωπη προσπάθεια των δρομέων και να διευκολύνουμε όσο γίνεται την πορεία τους, παραχωρώντας έγκαιρα χώρο στο μονοπάτι. Πολλές φορές δεν διστάζουμε να τους χειροκροτούμε και να τους εμψυχώνουμε, όπως μπορούμε. Εισπράττουμε χαμόγελα και ευχαριστίες. Υπάρχουν και κάποιοι που κοντοστέκονται για λίγο και εξαίρουν την δική μας προσπάθεια.

- *Εσείς είσατε πιο αξιέπαινοι από μας, κοιβαλάτε σακίδια με μεγάλο βάρος.*

Η διαδρομή εξελίσσεται ανηφορική, κάτω όμως από θαυμάσια σκιά. Που προέρχεται από πάμπολλα μεγάλα δέντρα και ανάμεσά τους δυο ειδών γάβρους, με συχνή εμφάνιση του σπάνιου «μαύρου γάβρου».

10:25'. Έξω από το δάσος εμφανίζεται η ωραία πέτρινη βρύση «**Αντάλκν**», σε υψόμετρο **1200** μέτρων. Είναι κατασκευασμένη από την Δασική Υπηρεσία «**Ορειναί Βοσκαί**» το **1964**, μισό αιώνα πριν. Η ροή της στις **27 του Ιούλη** είναι ικανοποιητική και το νερό έξοχο και πολύ δροσερό.

- *Μπορούμε να κάνουμε μια στάση; ρωτάει η Αθηνά.*

- *Επιβάλλεται, της απαντάω. Μας περιμένει πολλή ανηφόρα ακόμη.*

Την ίδια σκέψη κάνουν κι οι δρομείς. Κανείς δεν αρνείται μια μικροστάση στην Αντάλκν, για μερικές γουλιές κρύου νερού ή για συμπλήρωση των αποθεμάτων των παγουριών. Η δική μας, βέβαια, στάση κρατάει περισσότερο. Προτεραιότητά μας δεν είναι οι επιδόσεις αλλά η απόλαυση της διαδρομής, η αποτύπωση των χαρακτηριστικών του τοπίου που εξελίσσεται με συναρπαστική ποικιλομορφία ολόγυρά μας. Ήδη, σε υψόμετρο 1300 περίπου μέτρων, εμφανίζονται σποραδικά τα πρώτα «**Βουνοκυπάρισσα**» ή «*Μουρτζίνια*» στην τοπική ονομασία. Είναι η

περίφημη **Ορεινή Άρκευθος** (*Juniperus foetidissima*), που καλύπτει τις αντικρινές πλαγιές του **Λάπατου**, με εκτεταμένα δάση υπεραιωνόβιων δέντρων, φαινόμενο μοναδικό στην Ελλάδα (5).

Να όμως και μια άλλη εικόνα, τελείως διαφορετική, ψηλά στα ανατολικά της διαδρομής. Είναι εκεί όπου ορθώνεται ο συμπαγής βράχινος όγκος της Αστράκας με τους περίφημους Πύργους. Ανάμεσα στις χαραδρώσεις τους λαμπυρίζουν όσες χιονούρες ξέμειναν από τις σφοδρές χιονοπτώσεις του φετινού χειμώνα, και, πιθανότατα, δεν θα προλάβουν να λιώσουν.

Για μερικά λεπτά περνάμε δίπλα από απομεινάρια καμμένων κορμών βουνοκυπάρισσων και κέδρων. Ευτυχώς, η φωτιά δεν επεκτάθηκε στη ρεματιά και στην αντικρινή πλαγιά. Θα ήταν ανυπολόγιστη οικολογική καταστροφή.

Ακούγονται πίσω μας βήματα βιαστικά. Αυτόματα πια, χωρίς να γυρίσουμε τα κεφάλια, βγαίνουμε στα δεξιά του μονοπατιού και σταματάμε. Ένας νέος αθλητής μας ευχαριστεί για την κίνησή μας, τη στιγμή που μας προσπερνάει, όμως, κοντοστέκεται.

- *Από το ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ, έτσι δεν είναι;*

- *Ναι, πώς το καταλάβατε;*

- *Μα σας έχω δει τόσες φορές στο περιοδικό. Σας διαβάζω ανελλιπώς από το 1996, από το 4ο τεύχος της Σαμοθράκης.*

- *Και δεν μας βαρεθήκατε ακόμη;*

- *Θα αστειεύεστε βέβαια. Να 'στε πάντα γεροί και να συνεχίζετε.*

Μου πιάνει το χέρι η Αθηνά.

- *Ήταν ευχάριστη συνάντηση, έτσι μπαμπά;*

11:55'. Φτάνουμε στον «**Τράφο**», την τρίτη πηγή της διαδρομής, σε υψόμετρο **1500** μέτρων. Εδώ το νεράκι μόλις σταλάζει. Ακόμα και τα λιλιπούτεια παγουράκια των αθλητών, για να γεμίσουν, απαιτούν μεγάλη υπομονή. Οι πλαγιές της Αστράκας είναι πια απογυμνωμένες από δέντρα. Κυριαρχούν όμως πανέμορφα χορτολίβαδα με ποικίλες γήινες αποχρώσεις.

Ο ανήφορος συνεχίζει κάτω από ήλιο καυτό, η σκιά του δάσους έχει μείνει

Απέναντι: Η εκπληκτική πηγή "Κρούνα", σε υψόμετρο 1750 μέτρων, με εξάισιο παγωμένο νερό. Στα γυμνά υψίπεδα της διαδρομής επιβιώνουν μόνον ρόμπολα χαμηλού ύψους και πανέμορφα αγριολούλουδα, σε μεγάλη ποικιλία ειδών και χρωματισμών. Για τον ανεφοδιασμό του Καταφυγίου της Αστράκας, μοναδικό μεταφορικό μέσον είναι τα μουλάρια.

χαμηλά. Όσο περνάει η ώρα, οι ομάδες των δρομέων πίσω μας πυκνώνουν. Εμφανίζονται σποραδικά και οι πρώτες γυναίκες, κάθιδρες, με την κούραση αποτυπωμένη στα πρόσωπά τους. Έχουν ήδη διανύσει πάνω από **23** χιλιόμετρα ορεινών μονοπατιών. Τις χειροκροτούμε και τις επευφημούμε. Το αξίζουν. Να και μια φίλη πεισματάρη και σκληροτράχηλη. Μας αναγνωρίζει και μας χαιρετάει.

Υπάρχει κι ένα άλλο αξιοπρόσεκτο χαρακτηριστικό της διαδρομής σ' αυτά τα γυμνά υψίπεδα. Είναι τα αγριολούλουδα, πολυποίκιλα και πανέμορφα, που ανάλογα με την εξέλιξη του υψομέτρου αλλάζουν είδη, χρώματα και μορφή.

12:45' Η απόλυτη ευτυχία! Σε υψόμετρο **1750** μέτρων βρισκόμαστε μπροστά στην πιο επιθυμητή εικόνα της μέχρι τώρα

διαδρομής: στην πέτρινη πηγή **Κρούνα!** Με το θεϊκό, παγωμένο της νερό. Η παρουσία της πηγής, σε τέτοιο γυμνό τοπίο και σ' αυτό το υψόμετρο είναι αληθινή ευλογία.

Χαρίζουμε στους εαυτούς μας μια απολαυστική στάση 15 λεπτών, θαυμάζοντας δίπλα μας τις φοβερές ορθοπλαγιές της Αστράκας και αγναντεύοντας, στα Δ-ΒΔ, τον αχνό όγκο της **Νεμέρτσικας**, το ορεινό σύνορο Ελλάδας και Αλβανίας.

13:00' Ξεκινάμε για το τελευταίο ανηφορικό κομμάτι της διαδρομής, αντικρίζοντας για πρώτη φορά στον αυχένα το καταφύγιο. Μισή ώρα μετά, στις **13:30'**, έχουμε την ικανοποίηση να βρισκόμαστε στην σκιερή βεράντα του καταφυγίου της Αστράκας, στα **1930** μ. Ο χρόνος που απαιτήθηκε με όλες τις καθυστερήσεις και τις στάσεις είναι **4 ώρες** ακριβώς.

ΔΡΑΚΟΛΙΜΝΗ ΤΥΜΦΗΣ: Η ΑΠΟΛΥΤΗ ΓΟΗΤΕΙΑ

Στο καταφύγιο της Αστράκας

Μας υποδέχεται θερμά ο **Γιώργος Ροκάς**, εκπαιδευτής αναρρίχησης και οδηγός βουνού, που από το 2004 διαχειρίζεται το καταφύγιο με την γυναίκα του, **Αλεξάνδρα**. Μαζί τους έχουν και τον τετράχρονο γιο τους, τον **Κωνσταντίνο**. Που είχε την εμπειρία της πρώτης επίσκεψής του εδώ, σε ηλικία μόλις 3 μηνών! Έχει αρχίσει από πολύ νωρίς η μύησή του στα μυστικά και στην γοητεία των βουνών.

Ένα μεγάλο τραπέζι στη βεράντα είναι γεμάτο με αναψυκτικά, νερά, καλαμάκια, κέικ και διάφορα άλλα καλούδια, ενισχυτικά για τους αθλητές. Που, αντίθετα μ' εμάς που ετοιμαζόμαστε να ξεκουραστούμε, θα συνεχίσουν στο δεύτερο μισό, στα 25 χιλιόμετρα που υπολείπονται ακόμη ως τον τερματισμό της

διαδρομής. Ήδη αντικρύζουμε στα ΒΑ το ίχνος του απότομου μονοπατιού παράλληλα με τις βραχώδεις ορθοπλαγιές του **Πλόσκου**. Στις μιάμιση το μεσημέρι δεν είναι η καλύτερη ώρα ν' ανηφορίζει κάποιος για την **Δρακόλιμνη** της Τύμφης.

Ρίχνουμε μια ματιά στους εσωτερικούς χώρους. Η καθαριότητα είναι εντυπωσιακή παντού, με έμφαση στα πιο απαιτητικά σημεία, στους νιπτήρες και τουαλέτες. Το τεράστιο πλεονέκτημα του συγκεκριμένου καταφυγίου είναι η συνεχής παρουσία εξαιρετικού πόσιμου νερού, που φτάνει ως εδώ με αντλία από πηγή.

Η χωρητικότητα φτάνει τα 51 κρεβάτια που κατανέμονται σε 5 κοιτώνες (6). Τριμελής ομάδα όπως είμαστε, ταχτοποιούμαστε στο τετράκλινο δωματάκι, την «σουίτα» του καταφυγίου. Η Αθηνά δεν μπορεί να κρύψει τον ενθουσιασμό της.

Ένας επισκέπτης που επιστρέφει από το καταφύγιο μάς επιδεικνύει το μεγάλο "μπουκέτο" από το ευωδιαστό τσάι του βουνού, που μάζεψε στην περιοχή.

6. 1 δωματάκι X 4 κουκέτες, 2X8, 1X12 και 1X19 κουκέτες.

Καταφύγιο "Δ. Γεωργούλης", ιδιοκτησίας της Ε.Ο.Ο.Α. Είναι χτισμένο το 1966 σε υψόμετρο 1.930 μ. στο διάσελο κάτω από τις θεαματικές ορθοπλαγιές της Αστράκας. Η φιλοξενία που παρέχεται είναι εξαιρετική.

Ούτε βέβαια μερικά λεπτά αργότερα, όταν κάθεται μπροστά σε μια μεγάλη, αχνιστή μακαρονάδα με κιμά. Εξίσου ωραίες είναι και οι δικές μας ομελέττες. Λίγη ώρα αργότερα ο ύπνος του απομεσήμερου μας κλείνει τα μάτια αβίαστα και γλυκά.

Οι φόβοι μας ότι θα κοιμόμασταν ως το βράδυ, δεν επαληθεύτηκαν. Ευτυχώς! Γιατί είναι πραγματική απώλεια σ' έναν τέτοιο τόπο να έχει κανείς για πολλές ώρες τα μάτια του κλειστά. Απογευματινό καφεδάκι λοιπόν στο σκιερό, πέτρινο πεζουλάκι της βεράντας. Αμέσως μετά ανηφορίζουμε αργά στο διπλανό γυμνό, πετρώδες «**Αλογοβούνι**». Είναι μια απότομη πλαγιά, κατάσπαρτη με σχιστόπλακες και αγριολούλουδα πολλών ειδών. Κάποια στιγμή αναγνωρίζουμε στο ξερό έδαφος ένα γνωστό θαμνάκι. Είναι φυτό από **Τσάι του βουνού**. Σκύβουμε και μαζεύουμε με

ευλάβεια τα ανθισμένα κιτρινοπράσινα κλωναράκια. Τα φέρνουμε στη μύτη μας και μεθάμε με τ' άρωμά τους. Ένα από τα πιο φίνα, πιο ευγενικά αρώματα που μπορούμε να συναντήσουμε σε βότανα ελληνικών βουνών (7).

Μισή περίπου ώρα μετά φτάνουμε σε μια ομαλή κορυφούλα. Οι μεγάλες επίπεδες σχιστόπλακες μας εξασφαλίζουν τα πιο αυθεντικά καθίσματα της φύσης. Από το θεωρείο μας αγναντεύουμε τα πάντα. Κοντά μας στα βόρεια τον σκουρόχρωμο, από την πυκνή βλάστηση, όγκο της **Τραπεζίτσας**. Πίσω στην ευθεία, ο ορίζοντας τερματίζει στην μακρόστενη οροσειρά του **Γράμμου** με τις πανύψηλες κορυφές. Ανατολικότερα αρχίζει ο όγκος του **Σμόλικα** με ορατή την -τραγική από τα χρόνια του Εμφυλίου- κορυφή του «**Κλέφτη**». Ανατολικότερα ακόμη ορθώνεται η πυραμίδα

7. Ένα συναρπαστικό άρθρο για τον "Σιδερίτη", το τσάι των ελληνικών βουνών, δημοσιεύτηκε στο Ελλ. Παν., τεύχος 94

Αγναντεύοντας τους ορεινούς ορίζοντες από το Αλογοβούνι. Δεν λείπει και το σχετικό μάθημα ταυτοποίησης των γύρω κορυφών στην πρόθυμη μαθήτρια Αθηνά.

της κορυφής του Σμόλικα που με τα **2.637** της μέτρα είναι -μετά τον Όλυμπο- η δεύτερη ψηλότερη της Ελλάδας. Πολύ κοντά μας στα ανατολικά, μας γνέφουν οι κορυφές **Πλόσκος** και **Γκαμήλα II**. Στο δροσερό αεράκι του δειλινού αφήνουμε να κυλάει αβίαστα ο χρόνος. Αγναντεύουμε κι απολαμβάνουμε. Την πολυμορφία και το συναρπαστικό ανάγλυφο των ορεινών όγκων, την καθολική ησυχία, τον ήλιο που χαμηλώνει. Θα μπορούσαμε, έτσι, να μείνουμε για ώρες.

Με το ματσάκι του τσαγιού στο χέρι κατηφορίζουμε για το καταφύγιο. Όσο περισσότερο προχωράει το δειλινό, τόσο γλυκαίνουν τα χρώματα του ήλιου στους βράχους της Αστράκας. 10 λεπτά πριν απ' τις 9 ο πορφυρόχρωμος δίσκος χάνεται πίσω από το αχνό περίγραμμα της Νεμέρτσικας, μέσα στα εδάφη της Αλβανίας. Η θερμοκρασία έχει ήδη κατέβει στους 20 βαθμούς.

- *Μήπως είναι ώρα για ένα ζεστό τσάι του βουνού;* ρωτάει η Άννα δείχνοντας το ματσάκι.

- Μα, μόλις το κόψαμε. Για ν' αποξηρα-
θεί χρειάζεται να μείνει μέρες στη σκιά.

- Δεν πειράζει, εμείς ας το δοκιμάσουμε
χλωρό.

Για μερικά λεπτά βάζουμε σε ζεστό νερό τρία ανθισμένα κλωνάρια τσαγιού. Ύστερα προσθέτουμε μέλι και μερικές σταγόνες λεμονιού. Αμέσως ο τόπος γύρω μας ευωδιάζει. Κάθε γουλιά μάς χαρίζει απίστευτη ευχαρίστηση στην νυχτερινή βεράντα του καταφυγίου της Αστράκας..

ΔΡΑΚΟΛΙΜΝΗ ΤΥΜΦΗΣ: Η ΑΠΟΛΥΤΗ ΓΟΗΤΕΙΑ

Η Γοητεία της Δρακολίμνης

Στις **22:30'** ακριβώς, τότε που η νύχτα βρίσκεται στην ακμή της, η λειτουργία της γεννήτριας σταματάει, το καταφύγιο βυθίζεται στο σκοτάδι. Την ώρα τούτη κανένας μας δεν νυστάζει. Είναι έξω από τις συνήθειές μας να πηγαίνουμε για ύπνο τόσο νωρίς.

- Ωστόσο, πρέπει να το προσπαθήσουμε, λέω στην Αθηνά. Αύριο το πρωί πρέπει να είμαστε όρθιοι στις 6.

Μερικά λεπτά πριν βασιλέψει ο ήλιος.

Δεν μπορώ να πω, ότι ακούγοντας την ώρα αφύπνισης, πετάει από τη χαρά της η κόρη μας. Άλλωστε, ποιο παιδί είναι ευτυχισμένο, όταν του ζητάνε να ξυπνήσει απ' τα χαράματα; Έτσι, ήταν τεράστια η έκπληξή μου όταν, μερικά λεπτά πριν χτυπήσει -στις 6- το ξυπνητήρι, είδα το ανασπκωμένο κεφαλάκι της Αθηνάς στον δεύτερο όροφο της κουκέτας. Είναι μισοσκόταδο ακόμη και όλο το καταφύγιο βυθισμένο στη σιγαλιά. Αδύνατον να υπολογίζουμε -τούτη την ώρα- σε οποιαδήποτε υπηρεσία ή παροχή, όπως καφέ ή πρωινό. Περιοριζόμαστε λοιπόν στις δικές μας λιτές προμήθειες και αμέσως μετά ετοιμάζουμε τα σακίδια και τον φωτογραφικό μας εξοπλισμό.

- Για πού το βάλατε τέτοια ώρα; ρωτάει ο Γιώργος Ροκάς, που προβάλλει στον χώρο υποδοχής.

- Να προλάβουμε την Δρακόλιμνη με πρωινό φως.

- Καλά, πείτε ένα καφεδάκι και ξεκινάτε.

- Είμαστε ήδη έτοιμοι, θα το πιούμε στην επιστροφή.

Ξεκινάμε στις **06:45'** ακριβώς. Ομολογώ πως η πειθαρχία της ομάδας είναι αξιοθαύμαστη. Πολύ περισσότερο, που το ένα μέλος της είναι παιδί 10 ετών. Κατηφορίζουμε από το καταφύγιο με κατεύθυνση ΒΑ. Το μονοπάτι είναι εμφανέστατο αλλά με κλίση σημαντική. Κατάσπαρτο όπως είναι με μικρές και μεγάλες πέτρες, εξελίσσεται σαθρό και ιδιαίτερα ολισθηρό. Τα ορειβατικά μας μπαστούνια αναλαμβάνουν ενεργό δράση, αποδεικνύουν -ιδιαίτερα σ' αυτές τις συνθήκες- την χρησιμότητά τους.

Η κατάβασή μας, ωστόσο, εκτός από ολισθηρότητα έχει και κάποιο άλλο, πολύ πιο ευχάριστο χαρακτηριστικό. Όλη σχεδόν η απότομη πλαγιά, πάνω και κάτω απ' το μονοπάτι, είναι κατάσπαρτη από κιτρινωπές τούφες θάμνων τσαγιού. Αποφασίζουμε ν' ασχοληθούμε στην επιστροφή με την συλλογή του.

Δεν μας παίρνει παραπάνω από ένα 20λεπτο για να φτάσουμε στην άκρη της «Ξερολούτσας», στο χαμηλότερο σημείο της επίπεδης κοιλάδας. Το υψόμετρο είναι **1.780** μέτρα, **150** χαμηλότερα από το καταφύγιο. Η κοιλάδα είναι μακρόστενη, την διασχίζει προς τα βόρεια η κοίτη ενός ρυακιού. Παράλληλα με το ρυάκι κινείται το μονοπάτι, που οδηγεί μετά από μερικές ώρες στην περίφημη -και τόσο αγαπητή από το παρελθόν- **Μονή Στομίου** στα ορεινά της Κόνιτσας πάνω από την αβυθιαλέα χαράδρα του Αώου (8).

Το λιβάδι που διασχίζουμε, με ξεκούραστο πια μονοπάτι, είναι καλυμμένο με παχύ, καταπράσινο χορτάρι, φαινόμενο ασυνήθιστο για τα τέλη του Ιούλη. Οφείλεται, βέβαια, στις πολλές χιονοπτώσεις του φετινού χειμώνα, που παρέτειναν χρονικά την υγρασία του εδάφους και την θαλερότητα του χορταριού. Αυτό το χορτάρι έμελλε στη διάρκεια της μέρας να μας αποκαλύψει ένα εύρημα απρόσμενο και πολύ επιθυμητό.

Για το υψίπεδο που βρισκόμαστε ο Χαρντάκης Παπαϊωάννου αναφέρει στο βιβλίο του (9), ότι «ανάμεσα από το Λάπατο, την Αστράκα, τον Πλόσκο και την κορυφογραμμή της Δρακόλιμνης σχηματίζεται ένα μεγάλο φυσικό βύθισμα, που το κατώτερο σημείο του βρίσκεται σε υψόμετρο 1750 μέτρων. Εκεί, στο τέλος της άνοιξης, που λιώνουν τα χιόνια, σχηματίζονται αναρίθμητες μικρές και μεγάλες λίμνες. Γι' αυτό το λόγο και η περιοχή αυτή ονομάζεται από τους Παπιγκιώτες «**Οροπέδιο Λιμνών**». Όλες αυτές οι λίμνες ξεραίνονται το καλοκαίρι, εκτός από μία, τη «**Ριζίνα**», σε υψόμετρο 1.806 μέτρα (10).

Στην πραγματικότητα η Ριζίνα δεν είναι λίμνη αλλά βάλτος με πλούσια υδρόβια βλάστηση, πράγμα εξαιρετικά σπάνιο για μια περιοχή που βρίσκεται σε τόσο μεγάλο υψόμετρο. Από επιστημονικές έρευνες που έγιναν στη λάσπη αυτού του βάλτου και περιλάμβαναν τη μελέτη των γυρεόκοκκων που είχαν εναποτεθεί στο πέρασμα του χρόνου, βρέθηκε

8. Ένα εκτενές και συναρπαστικό άρθρο για τη Μονή Στομίου έχει δημοσιευθεί στο ΕΛΛ. Πανόραμα, τεύχος 56.

9. "ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ ΚΑΙ ΤΑ ΒΟΥΝΑ ΤΟΥ", Σελ. 74-76.

10. Κατά τον Νίκο Νέζη ("ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΟΥΝΑ", ΤΟΜΟΣ 1, σελ. 34, η Ριζίνα Τύμφης ή Λούτσα Ραϊδόβολης, βρίσκεται σε υψόμετρο 1.740 μέτρων.

*Η Ξερολούτσα ή Ριζίνα, με ανοιξιάτικο νερό
(φωτ. Μαρία Καϊμάκη)*

Δρακόλιμνη Τύμφης. Στις 28 Ιούλη μια μικρή χιονούρα έχει απομείνει. Αριστερά στο βάθος διαγράφεται το περίγραμμα της θρυλικής κοψιάς της Γκαμήλας.

πως η περιοχή αποτέλεσε ένα από τα ελάχιστα φυσικά καταφύγια, όπου διασώθηκαν είδη δέντρων της εύκρατης ζώνης, κατά τη διάρκεια του τελευταίου μεγάλου παγετώνα. Ειδικότερα, στο τέλος της τελευταίας παγετώδους περιόδου, η περιοχή σκεπαζόταν από πυκνά δάση με μεγάλη ποικιλότητα δασικών ειδών.

Από το 2.000 π.Χ. και μετά, οι συστηματικές αποψιλώσεις της δενδρώδους βλάστησης που έγιναν από τον άνθρωπο, οδήγησαν στο 1.000 περίπου μ.Χ. στην οριστική διαμόρφωση του σημερινού, γυμνού από δενδρώδη βλάστηση τοπίου στο Οροπέδιο των Λιμνών. Που με τις λίμνες και το βάλτο του είναι στην Ελλάδα μοναδικό.»

Συνεχίζοντας την πορεία μας παρατηρούμε ανάμεσα στα χόρτα, πεντέξι μέτρα αριστερά του μονοπατιού ένα λάστιχο, απ' όπου ρέει το εκπληκτικό παγωμένο νερό μιας πηγής. Εδώ κοντά βρίσκεται και η πηγή που εξασφαλίζει την συνεχή, πολύτιμη υδροδότηση του καταφυγίου της Αστράκας. Γεμίζουμε το θερμό,

παίρνουμε μερικές ανάσες και ξεκινάμε το μονοπάτι.

Σε τούτη την ανηφορική πορεία είναι πολύτιμος σύμμαχος ο Πλόσκος, που με υψόμετρο **2.377** μέτρα, παρεμβάλλεται ανάμεσα στα υψίπεδα της Δρακολίμνης και στην -αθέατη ακόμα- κορυφή της Γκαμήλας. Με τον βαρύ του όγκο -ακριβώς όπως το είχαμε προβλέψει- εξακολουθεί να μας κρατάει στη σκιά. Δεν θα 'χουν όμως την ίδια τύχη όσοι ξεκίνησαν μετά από μας για την Δρακόλιμνη. 10 λεπτά πριν τις 8, στα τελειώματα -ευτυχώς- της διαδρομής, μας υποδέχονται από τη ράχη του Πλόσκου οι πρώτες ακτίνες του ήλιου. Στις 8 ακριβώς, **1 ώρα και 15 λεπτά** μετά την αναχώρησή μας, φτάνουμε στο τόσο επιθυμητό αλπικό λιβάδι της Τύμφης, στα **2.050** μέτρα. Που αποκαλύπτει στα μάτια μας την μοναδική, την απaráμιλλη γοητεία της Δρακολίμνης.

- Ουάου..., βγάζει ένα αυθόρμητο

επιφώνημα θαυμασμού η Αθηνά. Είναι πανέμορφη η λιμνούλα.

Τι παραπάνω να πούμε εμείς; Περιγράφονται με λόγια τα θαύματα της φύσης; Τελείως ακίνητο και χωρίς τις παραμικρές ρυτιδώσεις το νερό, καθρεφτίζει στην επιφάνειά του όλους τους γύρω ορεινούς όγκους του Πλόσκου, της Αστράκας, της θρυλικής Γκαμήλας. Που βγαίνει επιτέλους από την αφάνεια και αποκαλύπτεται ανατολικότερα μοναχική, δυσπρόσιτη, μυστηριώδης. Μια κατακόρυφη γεωλογική κοψιά στον φοβερό συμπαγή βράχο, που με υψόμετρο **2.499** μέτρα, σχηματίζει την ψηλότερη κορυφή της Τύμφης και την έκτη ψηλότερη της Ελλάδας.

Παίρνουμε να βηματίζουμε αργά στο όμορφο μονοπάτι, περιμετρικά της λίμνης. Μας καλημερίζουν πρόσχαρα τρεις νέοι. Είναι οι ορειβάτες, που νωρίς χτες το βράδυ είχαν την έμπνευση να ξεκινήσουν από το καταφύγιο και να στήσουν το αντίσκινό τους, για ν' αντικρύσουν την ανατολή του ήλιου από τις όχθες της Δρακολίμνης.

Στα τέλη του Ιουλίου είναι αναρίθμητα τα αγριολούλουδα. Μια πανέμορφη μοναχική orchidέα διακοσμεί με τα έντονα χρώματά της την Δρακόλιμνη της Τύμφης. Στα γαλήνια νερά καθρεφτίζεται η Αστράκα.

Η εμπειρία της διανυκτέρευσης στην ακρολιμνιά.

Αλπικός Τρίτωνας ή «Βουνοτρίτωνας» (Triturus alpestris)

- Μακάρι κι εμείς να είχαμε ζήσει μια τέτοια εμπειρία, λέει η Άννα. Θα προέκυπταν μερικές εικόνες εκπληκτικές.

- Που, βέβαια, εναλλάσσονται με τρόπο μαγικό, συμπληρώνω εγώ, ανάλογα με τις ώρες της μέρας και της νύχτας, τις εποχές του χρόνου. Χιλιάδες είναι τα πρόσωπα της λίμνης, όλα πανέμορφα, διαφορετικά και μοναδικά.

Στο ανατολικό άκρο της λίμνης, παρεμβάλλεται στην χορταριασμένη πλαγιά, μια εικόνα, ανάμνηση από τις μέρες του Χειμώνα. Είναι μια γκριζόλευκη χιονούρα, σκληρή σαν πέτρα και με πάχος που ξεπερνάει το ένα μέτρο. Είναι αμφίβολο αν θα προλάβει να λιώσει, πριν αρχίσουν τα νέα χιόνια στα υψίπεδα της Τύμφης.

- Ένα τριτωνάκι, ακούγεται ξαφνικά η χαρούμενη φωνή της Αθηνάς. Πηγαίνουμε κοντά της. Ανάμεσα στα χορτάρια της ακρολιμνιάς κολυμπούν με ταχύτητα και ευκινησία μερικοί από τους πάμπολλους **Αλπικούς Τρίτωνες** της λίμνης. Εύκολα πιάνουμε έναν από δαύτους και -με κάποιες επιφυλάξεις- τον δίνουμε προς το χέρι της Αθηνάς. Χωρίς τον παραμικρό δισταγμό -προς μεγάλη μας έκπληξη- ανοίγει την χούφτα του το παιδί και προσπαθεί να συγκρατήσει το

χαριτωμένο αμφίβιο στην παλάμη του. Αυτό, όμως, με τα αεικίνητα ποδαράκια του, καταγίνεται συνεχώς ν' απομακρυνθεί από το ζεστό, άγνωστο περιβάλλον του χεριού και να ξαναβρεθεί στο ψυχρό και τόσο οικείο περιβάλλον του νερού.

Η ώρα περνάει, η Δρακόλιμνη της Τύμφης εξακολουθεί να μας κρατάει αιχμάλωτους της πλανεύτρας ομορφιάς της. Όπως πλάνεψε πριν 200 χρόνια και τον **Αλή Πασά** των Ιωαννίνων. Που, όπως λέει η παράδοση, ήταν ο πρώτος άνθρωπος που επεδίωξε να ανέβει στην Δρακόλιμνη για να την εξερευνήσει, πιστεύοντας ότι κρύβονταν αμύθητα πλούτη στον άπατο βυθό της. Που, βέβαια, όπως ξέρουμε σήμερα, δεν ξεπερνάει σε βάθος τα 5 μέτρα.

Ρίχνουμε μια τελευταία ματιά στην ονειρική επιφάνεια της λίμνης, θαυμάζουμε τα αναρίθμητα «ανοιξιάτικα» -λόγω υψομέτρου- αγριολούλουδα. Ύστερα ξεκινάμε το μονοπάτι της επιστροφής. Που κατηφορικό και ξεκούραστο, όπως είναι, μας χαρίζει μέγιστη ευχαρίστηση. Δεν αισθάνεται όμως έτσι και η μεγάλη ομάδα που μας διασταυρώνει στα μέσα της ανηφοριάς. Οι περισσότεροι ξεφυσάνε καταϊδρωμένοι κάτω από τον ήλιο, που αν και ακόμα πρωινός, δεν παύει να είναι πολύ ζεστός.

- Έχει πολύ δρόμο ακόμα; ρωτάει ένας μεσήλικας ευτραφής.

- Ε, κανένα τεταρτάκι.

- Εσείς ήσασταν προνοητικοί, ξεκινήσατε νωρίς, λέει κάποιος άλλος. Εμείς θέλαμε καφέδες και πρωινά.

Λίγο πιο κάτω διακρίνω κάτι ν' ασπρίζει ανάμεσα στα πυκνά χόρτα της πλαγιάς. Λοξοδρομώ από το μονοπάτι με την κρυφή ελπίδα ότι αυτό που ασπρίζει ίσως είναι πιο πολύτιμο από πέτρα.

- Πού μας πας από 'κει μπαμπά; Εδώ είναι το μονοπάτι, μου φωνάζει η Αθηνά.

- Το ξέρω, απλά πάω να διαπιστώσω αν η πρόβλεψή μου έχει καμιά πιθανότητα να είναι σωστή.

- Τι ψάχνεις δηλαδή να βρεις;

- Έλα, ίσως να 'μαστε τυχεροί.

Μερικά δευτερόλεπτα μετά είμαστε πράγματι τυχεροί. Προφυλαγμένα

ανάμεσα στα ψηλά, υγρά χόρτα της πλαγιάς, φωλιάζουν δύο υπέροχα μανιτάρια της μεγάλης οικογένειας των **Αγαρικών**. Η Άννα που προπορευόταν, σπεύδει κοντά μας.

- Είναι ολόδια μ' εκείνο το εκπληκτικό, τεράστιο αγαρικό που είχαμε βρει στην Κρασιά των Γρεβενών.

- Ναι, ο **Γιώργος Κωνσταντινίδης** το είχε ιδιαίτερα εκτιμήσει και μας είχε αναφέρει το όνομά του (11). Δυστυχώς το έχω ξεχάσει, είναι όμως αδύνατον να λησμονήσω την θαυμάσια γεύση του.

Για τα επόμενα 20 λεπτά έχουμε διασκορπιστεί στις πλαγιές πάνω από το Οροπέδιο Λιμνών, ψάχνοντας για μανιτάρια, σε μέσο υψόμετρο 1900 περίπου μέτρων. Η έρευνά μας αποδίδει σχεδόν δύο κιλά από τα ωραιότερα αγαρικά που μπορεί να βρει κάποιος στην φύση της Ελλάδας (12).

Μοναδική παρενέργεια των αναζητήσεών μας είναι η άνοδος του ήλιου στον ουρανό και της θερμοκρασίας στη γη. Η ανηφοριά ως το καταφύγιο μοιάζει με γολγοθά. Εκεί, ωστόσο, υπάρχει άλλη μια εκρεμότητα: το τσάι του βουνού, που μας προσκαλεί -και μας προκαλεί- να το μαζέψουμε στην κακοτράχαλη πλαγιά. Η συλλογή του στο σαθρό και εξαιρετικά επικλινές έδαφος δεν είναι εύκολη ούτε ολότελα ακίνδυνη. Όταν όμως στις 12 το μεσημέρι φτάνουμε στο καταφύγιο, έχουμε μαζί μας μια ποσότητα για πολλά ευωδιαστά αφεψήματα στη διάρκεια του χειμώνα.

Καφεδάκι, αποχαιρετισμός της οικογένειας Ροκά και αρχή επιστροφής. Που, ενώ θεωρητικά μοιάζει περίπατος, στην πραγματικότητα μας στοιχίζει έντονη καταπόνηση των μυών των ποδιών. Κάτι για το οποίο ευθύνεται κυρίως το κατάσπαρτο χαλικάκι, που μας υποχρεώνει να φρενάρουμε διαρκώς.

Δυόμιση ώρες μετά βυθιζόμαστε στην πισίνα υδρομασάζ του «1700». Εκεί ξεχνάμε τελείως τις κακοτοπιές του

Πολύ χαρούμενη η Αθηνά κρατάει τα πολύτιμα ευρήματά μας, τα νοστιμώτατα Αγαρικά.

μονοπατιού, μένει μόνον η ανάμνηση των τόσων πολλών ωραίων στιγμών.

Επίλογος

- Πώς θέλετε να σας μαγειρέψω τα μανιτάρια; ρωτάει η κυρία Ανθή.

- Όπως νομίζετε, επαφίεμαι στην εμπειρία σας, απαντάει η Άννα.

Δικαιώθηκε πλήρως. Ψιλοκομμένα, ζουμερά και σβησμένα με κρασί τα αγαρικά της Τύμφης είναι εκπληκτικά. Όπως άλλωστε και οι τελευταίες μας βραδινές ώρες στην μοναδική βεράντα του «Μικρού Πάπιγκου 1700».

11. Ο Γιώργος Κωνσταντινίδης είναι Δάσκαλος στα Γρεβενά, πτυχιούχος Παντείου και Δημοσιογραφίας, συγγραφέας συναρπαστικών βιβλίων σχετικών με τα μανιτάρια και εισηγητής σε δεκάδες σεμινάρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Έχει βραβευτεί από πολλούς φορείς και το 2001 από την Ακαδημία Αθηνών για την προσφορά του στην επιστήμη και στην έρευνα.

12. Ανήκουν στην οικογένεια των Αγαρικών και είναι τα είδη *Agaricus augustus* (Αγαρικό το μεγαλοπρεπές ή αυτοκρατορικό) και *Agaricus arvensis* (Αγαρικό των αγρών ή Προβατίσιο, κατά την λαϊκή του ονομασία).

Βιβλιογραφία

- **Χαρπτάκης Ι. Παπαϊωάννου**, «Το Πάπιγκο και τα βουνά του», εκδ. Β', Πάπιγκο, 2007
- **Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου**, «ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ», ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΜΟΣ (Εκδ. Γ'), Πάπιγκο, 1994 και «ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ», ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ, Θεσσαλονίκη, 1987
- **Νίκος Νέζης**, «ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΟΥΝΑ», ΤΟΜΟΣ 1 και ΤΟΜΟΣ 3, Αθήνα, 2010
- **Γιώργος Κωνσταντινίδης**, «Μανιτάρια, φωτογραφικός οδηγός μανιταροσυλλέκτη», 2009.

Ευχαριστίες

Ιδιαίτερα ευχαριστούμε την οικογένεια **Εξάρκου** για την θερμή της φιλοξενία στο υπέροχο παραδοσιακό ξενοδοχείο «**ΜΙΚΡΟ ΠΑΠΙΓΚΟ 1700**». Ευχαριστούμε επίσης τον **Γιώργο Ροκά** και την **Αλεξάνδρα** για τις εξυπηρετήσεις τους στο Καταφύγιο της Αστράκας.

Χρήσιμα Τηλέφωνα - Διαμονή

Διάσελο Αστράκας: 6973 223100 και 26510 83906.

Απαραίτητος Χάρτης

Ζαγόρι 1:50.000 / Anavasi

Διαμονή: Μικρό Πάπιγκο

ΜΙΚΡΟ ΠΑΠΙΓΚΟ 1700 τηλ 26530 41179
ΞΕΝΩΝΑΣ ΔΙΑΣ τηλ 2653041257
ΑΝΤΑΛΚΗ τηλ 26530 41441
ΞΕΝΩΝΑΣ ΑΣΤΡΑ τηλ 26530 41693
ΞΕΝΩΝΑΣ ΠΑΝΘΕΩΝ τηλ. 26530 41411

Διαμονή: Μεγάλο Πάπιγκο

ASTRA INN τηλ. 2653042108
ΠΑΡΑΕΒΑΝΓΕΛΟΥ HOTEL
τηλ. 26530 41135
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΑΣ τηλ. 26530 41082
ΞΕΝΩΝΑΣ ΚΟΥΛΗΣ τηλ. 26530 41115
ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΓΚΕΚΗ 1876 τηλ. 2653041610

Καταφύγιο Αστράκας - Δρακολίμνη Τύμφης, Συνοπτική περιγραφή

Αφετηρία: Μικρό Πάπιγκο - Υψ. 980 μ. Τερματισμός

α: Καταφύγιο Αστράκας - Υψ. 1930 μ. Υψομ. Διαφορά: 950 μ. Χρόνος (χωρίς στάσεις): ± 3 ώρες

β: Δρακολίμνη Τύμφης - Υψ. 2.050 μ. Υψομ. Διαφορά: 1.070 μ. Χρόνος (χωρίς στάσεις): ± 4 ώρες

Χαρακτηριστικά Διαδρομής:

Σήμανση μονοπατιού: Άριστη

Έδαφος: Χώμα, πέτρα, χαλικιάκι

Κλίσεις: Ήπιες ~ μέτριες, κατά τόπους έντονες.

Βατότητα: πολύ καλή ~ καλή. Στην κατάβαση σε πολλά σημεία μέτρια, εξαιτίας ολισθηρού χαλικιού.

Βαθμός δυσκολίας: 1 ~ 2

Αξιοθέατα: θαυμάσιο δάσος αιωνόβιων άρκευθων. Θέα στις ορθοπλαγιές της Αστράκας και σε πολλές άλλες κορυφές. Εξάισιες εικόνες της Δρακολίμνης. Πολύ σημαντική η ύπαρξη διαδοχικών πηγών (5 συνολικά).

Συμπέρασμα: με σχετικά καλή φυσική κατάσταση και στοιχειώδη πεζοπορική εμπειρία μπορεί κάποιος να ζήσει τις συγκινήσεις της διαδρομής, της διανυκτέρευσης σ' ένα θαυμάσιο καταφύγιο και της ανάβασης σ' ένα από τα πιο εμβληματικά και διάσημα σημεία της ορεινής Ελλάδας. Συνιστούμε ανεπιφύλακτα το εγχείρημα.

RUPICAPRA VILLAS τηλ. 26530 42055
ΞΕΝΩΝΑΣ ΚΑΛΛΙΟΠΗ τηλ 26530 41081
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΚΑΙΤΗ τηλ. 26530 41118
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΞΕΝΩΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ τηλ. 26530 42131
LAKIS ROOMS τηλ.26530 41087
ΞΕΝΩΝΑΣ ΚΟΝΑΚΙ τηλ. 26530 42238
ΑΡΚΕΦΤΗΟΣ ΜΟΝΤΑΙΝ
HOTEL τηλ. 26530 41494
ΑΡΙΣΤΟΝ τηλ. 26530 42155
ΞΕΝΩΝΑΣ ΑΓΡΙΟΓΙΔΟ τηλ. 26530 42155
ΞΕΝΩΝΑΣ ΑΥΡΑΓΟΝΙΟ τηλ 26530 41129
ΞΕΝΩΝΑΣ ΝΙΚΟΣ & ΙΟΥΛΙΑ
ΤΣΟΘΜΑΝΗ τηλ. 26530 41893

Μικρό Πάπιγκο 1700

Δεν θα μπορούσαμε να έχουμε ιδανικότερο ορμητήριο από το «Μικρό Πάπιγκο 1700», με τις θαυμάσιες εγκαταστάσεις, την ζαγορίσια φιλοξενία της οικογένειας **Εξάρχου**, την έξοχη μαγειρική της κυρίας **Ανθής**.

Για τον πεζοπόρο, τον ορειβάτη, τον φωτογράφο, για όλη την ελληνική οικογένεια το «**Μικρό Πάπιγκο 1700**» είναι η πιο παρακινητική αφετηρία για ατελείωτες περιπλανήσεις και φυσιολατρικές αναζητήσεις στην μοναδική αυτή γωνιά του Ζαγοριού. Που, περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη περιοχή, έχει το σπάνιο προνόμιο, κάθε εποχή του χρόνου αλλά και κάθε ώρα της ημέρας να αλλάζει την όψη της, από την πιο ήπια και ειδυλλιακή ως την πιο ταραγμένη και δραματική.

Μικρό Πάπιγκο 1700
Hotel and Spa

Ζαγόρι, Ηπειρος
t: +302653041179
f: +302653042266
info@mikropapigo.gr